

Rozdział 4. PŁATNOŚCI

W trakcie realizacji projektu w ramach 7PR, KE dokonuje następujących płatności:

- ↳ Zaliczka po rozpoczęciu projektu, tylko jedna dla całego okresu realizacji, której kwota określona jest w art. 6 Umowy Grantowej.
- ↳ Płatności pośrednie, dla projektów z więcej niż jednym okresem sprawozdawczym, wynikające z kosztów zaakceptowanych dla danego okresu na podstawie przedstawionego sprawozdania finansowego.
- ↳ Płatność końcowa po zakończeniu ostatniego okresu sprawozdawczego i przyjęciu raportu końcowego, wynikająca z kwoty kosztów kwalifikowalnych zaakceptowanych w ostatnim okresie sprawozdawczym, zmodyfikowana o wymagane korekty.

Jeżeli kwota wypłacona już konsorcjum przez KE będzie większa niż dofinansowanie KE odpowiadające poniesionym kosztom kwalifikowalnym, KE zażąda wyrównania różnicy.

Jeżeli kwota wypłacona już konsorcjum przez KE będzie mniejsza niż dofinansowanie KE odpowiadające poniesionym kosztom kwalifikowalnym, KE wypłaci tę różnicę w płatności końcowej, jednak tylko do wartości maksymalnego dofinansowania KE określonego w art. 5 Umowy Grantowej.

Suma wypłaconej zaliczki i wypłat pośrednich nie przekroczy 90% maksymalnego dofinansowania KE określonego w art. 5 Umowy Grantowej. 10% maksymalnego dofinansowania KE zostaje zatrzymane przez KE jako rezerwa aż do momentu dokonania końcowej płatności.

4.1. ZALICZKA

Jest tylko jedna zaliczka KE na poczet realizacji zadań w ramach projektu i zostanie ona wypłacona koordynatorowi w ciągu 45 dni od daty wejścia w życie Umowy Grantowej. Natomiast koordynator będzie mógł ją rozdysponować między pozostałych członków konsorcjum:

- ↳ kiedy liczba członków konsorcjum, którzy podpisali formularz A (przystąpienie do Umowy Grantowej) i zwrócili go koordynatorowi, odpowiada minimalnej liczbie beneficjentów określonej wymogami konkursu, do którego złożono wniosek projektowy i
- ↳ tylko do tych beneficjentów, którzy podpisali i zwrócili formularz A.

Podobnie jak zaliczkę, koordynator zgodnie z zapisami Umowy Grantowej i decyzjami podjętymi przez konsorcjum będzie rozdysponowywał wszystkie inne płatności między pozostałych członków konsorcjum. Jednocześnie koordynator w każdym momencie realizacji projektu musi być w stanie określić kwoty, które zostały wypłacone każdemu z beneficjentów oraz poinformować o tym Komisję, jeżeli ona tego zażąda. Zaliczka, aż do momentu zrealizowania przez KE płatności końcowej, jest własnością KE.

We wcześniejszych programach ramowych zdarzało się, że w okresach pomiędzy akceptacją przez KE sprawozdania finansowego, a otrzymaniem płatności, wykonawcy projektów nie dysponowali środkami finansowymi wystarczającymi na realizację projektu zgodnie z harmonogramem. Na podstawie tych doświadczeń Komisja zaproponowała w 7PR taką wielkość zaliczki, która powinna zapewnić realizowanym projektom płynność finansową.

Ogólne warunki Umowy Grantowej wskazują, że wartość zaliczki dla projektów z więcej niż dwoma okresami sprawozdawczymi będzie wynosiła około 160% średniego dofinansowania KE przypadającego na okres sprawozdawczy. Szczegółowa wartość zaliczki zostanie jednak w przypadku każdego projektu określona podczas negocjacji i zapisana w art. 6 Umowy Grantowej.

Wielkość zaliczki może być ustalona dla indywidualnych projektów na innym poziomie, związane to jest ze specyficznymi okolicznościami ich realizacji, np. gdy:

- ↳ Na początku realizacji projektu zostaną dokonane duże inwestycje (powód do zwiększenia zaliczki).
- ↳ W projekcie podczas pierwszego okresu sprawozdawczego realizowanych jest niewiele działań lub wydatków finansowych (powód do zmniejszenia zaliczki).

Dla projektów z jednym lub dwoma okresami sprawozdawczymi wartość zaliczki będzie wynosiła 60 – 80% maksymalnego dofinansowania projektu przez KE, chyba że wystąpią specyficzne okoliczności ich realizacji (np. duże inwestycje kapitałowe na początku realizacji projektu).

Odsetki od wypłaconej zaliczki

Zaliczka, aż do zrealizowania płatności końcowej, pozostaje własnością Wspólnoty.

Jeżeli wartość zaliczki przekazanej przez KE koordynatorowi jest wyższa od kwoty 50 000 EUR (zgodnie z aktualną wersją *Implementing Rules- IR*), to koordynator (i tylko koordynator) powinien w każdym ze sprawozdań okresowych informować Komisję o kwotach odsetek naliczonych na jego koncie.

Możliwe są następujące sytuacje:

1. W przypadku projektów realizowanych przez wielu partnerów, obowiązkowe jest wykazanie odsetek przez instytucję, która otrzymała zaliczkę bezpośrednio z KE (koordynator). Dla uniknięcia dyskryminacji między beneficjentami, wymóg ten ma zastosowanie do tej części zaliczki, która została rozdysponowana przez koordynatora na rzecz pozostałych członków konsorcjum. Oznacza to, że koordynator nie wykazuje odsetek z części zaliczki przeznaczonej na realizację jego własnych zadań.
2. W przypadku projektów realizowanych przez jednego partnera, cała kwota zaliczki jest płacona beneficjentowi przez KE i odsetki uzyskane przez beneficjenta, od dnia wpłynięcia zaliczki na jego konto, powinny być wykazywane w sprawozdaniu finansowym.

Kwoty naliczonych odsetek wykazywane przez koordynatora w sprawozdaniu finansowym dla danego okresu sprawozdawczego zostaną odliczone od należnej mu płatności pośredniej.

Przykład

Projekt realizowany jest przez 3 lata.

Koordynator na cały okres realizacji projektu otrzymał z KE zaliczkę w kwocie 1 600 000 EUR. Zaliczka ta, zgodnie z Umową Konsorcjum, została rozdzielona między beneficjentów, przy czym wielkość zaliczki dla koordynatora wyniosła 400 000 EUR.

W takim przypadku koordynator zobowiązany jest do wykazania odsetek z kwoty 1 200 000 EUR (zaliczki przeznaczonej dla pozostałych beneficjentów), które naliczono na koncie koordynatora za okres od daty wpływu środków z KE do daty dokonania przelewów na konta partnerów.

UWAGA: W każdym projekcie występuje tylko jedna zaliczka (wyplacona w ciągu 45 dni od daty wejścia w życie Umowy Grantowej) i tylko tej płatności dotyczą opisane powyżej zasady, czyli w żadnym przypadku nie sprawozdajemy odsetek od płatności pośrednich.

Należy pamiętać, że płatności z KE w przypadku wszystkich realizowanych projektów wypłacane są zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1. 5% całkowitego dofinansowania, które jest częścią zaliczki, zostaje bezpośrednio przekazane przez KE do Funduszu Gwarancyjnego w momencie wypłaty zaliczki.*
- 2. 10% całkowitego dofinansowania KE zostaje jako rezerwa zatrzymane przez KE do momentu wypłaty końcowej płatności.*

4.2. FUNDUSZ GWARANCYJNY

W 7PR odpowiedzialność finansową każdego z beneficjentów wyznaczają jego zobowiązania wynikające z Umowy Grantowej. Natomiast wspólną odpowiedzialność beneficjentów, która miała zastosowanie w 6PR, zastąpiono Funduszem Gwarancyjnym.

Fundusz Gwarancyjny został utworzony w celu zarządzania ryzykiem związanym z kwotami należnymi KE, lecz nie zwróconymi przez beneficjentów. Jest on własnością beneficjentów bieżących umów grantowych, a zarządza nim Wspólnota reprezentowana przez Komisję. Fundusz znajduje się w dyspozycji banku wybranego przez Wspólnotę. Wkłady z różnych projektów trafiają do wspólnej puli Funduszu.

Wszyscy beneficjenci zobowiązani są do wpłaty na rzecz Funduszu Gwarancyjnego w wysokości 5% maksymalnego dofinansowania KE (wyjątkiem są jedynie beneficjenci ponoszący koszty w związku z projektem, które nie są dofinansowywane przez KE – np. beneficjenci z krajów trzecich).

Odsetki wygenerowane przez Fundusz są do niego dodawane i wykorzystywane przez Komisję do realizowania przelewów i zwrotów z Funduszu. W przypadku, gdy odsetki są niewystarczające do pokrycia tych operacji, wykorzystane mogą być środki z wpłat na rzecz Funduszu, ale jedynie do wysokości 1% dofinansowania KE na rzecz beneficjenta (nie dotyczy to jednak beneficjentów wyszczególnionych w następnym akapicie).

W momencie końcowej płatności podmioty publiczne, podmioty prawne, których udział w realizacji projektów 7PR jest gwarantowany przez państwo członkowskie UE lub państwo stowarzyszone z 7PR oraz szkoły średnie i uczelnie wyższe odzyskują zawsze wkład do Funduszu w całości.

W przypadku pozostałych beneficjentów kwestia, czy w momencie końcowej płatności odzyskają wpłatę w całości, czy pomniejszoną zależy od indeksu Funduszu, który ustalany jest przez bank na koniec każdego miesiąca i stosowany jest w następnym miesiącu.

Wartość indeksu obliczana jest zgodnie z poniższym wzorem i zostaje zredukowana do 1, jeżeli jego wartość > 1.

$$\text{Indeks Funduszu} = (C + I + B) / C$$

gdzie:

C – wpłaty do Funduszu ze wszystkich realizowanych projektów, w dniu ustalania indeksu

I – skumulowane odsetki wygenerowane przez Fundusz

B – bilans operacji Funduszu (czyli zwroty na rzecz Funduszu pomniejszone o przelewy oraz zwroty ze środków Funduszu)

- ↳ Jeżeli indeks Funduszu, który określany będzie przez bank comiesięcznie, będzie wyższy niż 1 (czyli po redukcji wyniesie 1) – beneficjenci odzyskują całość wkładu.
- ↳ Jeżeli indeks Funduszu będzie mniejszy niż 1 – beneficjenci odzyskują wkład pomniejszony.

Wartość zwróconej kwoty wynosi:

Kwota wpłacona zgodnie z Umową Grantową x indeks Funduszu

Gdy wartość kwoty zwracanej beneficjentowi, obliczona wg powyższego wzoru jest niższa od kwoty, którą beneficjent zgodnie z Umową Grantową wpłacił do Funduszu, to jej obniżenie nie może przekroczyć 1% dofinansowania z KE.

Warto podkreślić, że wystąpienie potencjalnej możliwości odzyskania pomniejszonego wkładu do Funduszu nie zależy od sytuacji w danym projekcie, ale od wysokości indeksu i od daty końcowej płatności.

Przykłady kalkulowania kwoty zaliczki

Projekt „A”

- Realizacja: 3 okresy sprawozdawcze, dofinansowanie z KE: 3 000 000 EUR
- Średnie dofinansowanie na okres: $3\,000\,000/3 = 1\,000\,000$ EUR
- Zaliczka (zwykle 160% z 1 000 000 EUR) = 1 600 000 EUR
- Wpłata do Funduszu Gwarancyjnego, 5% całkowitego dofinansowania:
 $3\,000\,000 \times 5\% = 150\,000$ EUR

Kwota zaliczki przekazana koordynatorowi: $1\,600\,000 - 150\,000 = 1\,450\,000$ EUR

Projekt „B”

- Realizacja: 5 okresów sprawozdawczych, dofinansowanie z KE: 6 000 000 EUR
- Średnie dofinansowanie na okres: $6\,000\,000/5 = 1\,200\,000$ EUR
- Zaliczka (zwykle 160% z 1 200 000 EUR) = 1 920 000 EUR
- Wpłata do Funduszu Gwarancyjnego, 5% całkowitego dofinansowania:
 $6\,000\,000 \times 5\% = 300\,000$ EUR

Kwota zaliczki przekazana koordynatorowi: $1\,920\,000 - 300\,000 = 1\,620\,000$ EUR

Projekt „C”

- Realizacja: 18 miesięcy, 1 okres sprawozdawczy, dofinansowanie z KE: 900 000 EUR
- Zaliczka (75% całkowitego dofinansowania KE) = 675 000 EUR
- Wpłata do Funduszu Gwarancyjnego, 5% całkowitego dofinansowania:
 $900\,000 \times 5\% = 45\,000$ EUR

Kwota zaliczki przekazana koordynatorowi: $675\,000 - 45\,000 = 630\,000$ EUR

Istotnym jest, aby pamiętać, że podstawą do obliczania zaliczki dla projektów, które realizowane są z więcej niż dwoma okresami sprawozdawczymi jest średnie dofinansowanie KE przypadające na okres sprawozdawczy.

Przykłady kalkulowania płatności z KE (zaliczka, płatności pośrednie i płatność końcowa):**Przykład 1**

- Realizacja projektu: 3 lata
- Maksymalne dofinansowanie z KE: 3 000 000 EUR
- Pułap płatności (zaliczka+płatności pośrednie): 2 700 000 (10% rezerwa)

Okres sprawozd.	Zaakceptowane dofinansowanie KE, EUR	Zaliczka/ Płatność pośrednia/ Płatność końcowa, EUR	Skumulowane płatności z KE, EUR
Start		1 600 000	1 600 000
1.	1 000 000	1 000 000	2 600 000
2.	800 000	100 000 (uwzględn. 10% rezerwę)	2 700 000
3.	1 200 000	300 000	3 000 000

Przykład 2

- Realizacja projektu: 3 lata
- Maksymalne dofinansowanie z KE: 3 000 000 EUR
- Pułap płatności (zaliczka+płatności pośrednie): 2 700 000 (10% rezerwa)

W przykładzie uwzględniono odsetki od zaliczki sprawozdane przez koordynatora

Okres sprawozd.	Zaakceptowane dofinansowanie KE, EUR	Zaliczka/ Płatność pośrednia/ Płatność końcowa, EUR	Skumulowane płatności z KE, EUR
Start		1 600 000	1 600 000
		Odsetki z zaliczki 20 000	
1.	1 000 000	980 000	2 600 000
2.	800 000	100 000 (uwzględn. 10% rezerwę)	2 700 000
3.	1 200 000	300 000	3 000 000

4.3. ZATWIERDZANIE SPRAWOZDAŃ I REZULTATÓW, TERMINY PŁATNOŚCI

Na zakończenie każdego z okresów sprawozdawczych Komisja oceni sprawozdania z realizacji projektu oraz jego rezultaty określone w Aneksie I Umowy Grantowej. Następnie w terminie do 105 dni od daty wpływu sprawozdań Komisja prześle za pośrednictwem koordynatora płatność na rzecz konsorcjum, chyba że płatność lub realizacja projektu zostaną zawieszona.

Płatność zostanie dokonana po zaakceptowaniu przez Komisję sprawozdań i/lub wyników. Brak odpowiedzi z Komisji w określonym limicie czasowym nie świadczy o fakcie, że sprawozdania i rezultaty zostały zaakceptowane. Wprawdzie Komisja zobligowana jest do przesłania konsorcjum pisemnej odpowiedzi, jednak może ona po upływie terminu wyznaczonej płatności odrzucić zarówno sprawozdania, jak i rezultaty. Natomiast zaakceptowanie przez Komisję sprawozdań nie oznacza, że złożone w nich deklaracje, jak i podane informacje nie będą już w przyszłości ponownie rozpatrywane i nie oznacza również zwolnienia z dokonania przyszłego audytu lub kontroli.

Komisja po otrzymaniu sprawozdania może:

1. Zatwierdzić sprawozdanie i rezultaty realizacji projektu w całości bądź częściowo lub zatwierdzić je pod pewnymi warunkami.
2. Odrzucić raport i rezultaty, przedstawiając stosowne uzasadnienia i jeżeli uzna za stosowne rozpocząć procedurę rozwiązania umowy, w całości lub w określonym zakresie.
3. Zawiesić termin, jeżeli jedno lub kilka sprawozdań nie zostało złożonych w terminie, są niekompletne lub są wątpliwości dotyczące kwalifikowalności kosztów wykazanych w sprawozdaniach finansowych oraz/lub przeprowadzane są dodatkowe kontrole. Zawieszenie ustaje z dniem, w którym Komisja otrzyma ostatnie sprawozdanie, rezultaty lub dodatkowe informacje, których zażądała lub w przypadku, gdy Komisja zdecyduje się wznowić procedurę i dokonać płatności okresowej w części.

Komisja, za pośrednictwem koordynatora, powiadamia na piśmie konsorcjum o każdym zawieszeniu i warunkach, które muszą zostać spełnione, aby zawieszenie ustało.

4. Zawiesić płatność w dowolnym momencie, w całości lub części, w kwocie przewidzianej dla danego beneficjenta. Sytuacja taka możliwa jest w następujących przypadkach:
 - ↳ Jeżeli prace realizowane są niezgodnie z zapisami Umowy Grantowej.
 - ↳ Jeżeli beneficjent otrzymał od swojego rządu wyższe kwoty wsparcia niż te, które są określone jako dopuszczalna pomoc publiczna.
 - ↳ Jeżeli zostały naruszone warunki Umowy Grantowej lub też, jeżeli jest takie podejrzenie lub domniemanie, a w szczególności wynikające z przeprowadzonych audytów i kontroli, zgodnie z art. II.22 i II.23 Umowy Grantowej.
 - ↳ Jeżeli istnieje podejrzenie nieprawidłowości ze strony jednego lub kilku beneficjentów w realizacji Umowy Grantowej.
 - ↳ Jeżeli istnieje podejrzenie nieprawidłowości lub stwierdzono nieprawidłowość ze strony jednego lub kilku beneficjentów w ramach realizacji innej Umowy Grantowej finansowanej przez budżet ogólny Wspólnoty lub budżety przez nią zarządzane. W takich przypadkach zawieszenie płatności nastąpi, gdy nieregularność jest poważna i systematyczna i zachodzi prawdopodobieństwo, że sytuacja ta może mieć wpływ na prawidłową realizację aktualnego projektu.

W przypadku zawieszenia przez Komisję całości płatności lub jej części, konsorcjum otrzyma pisemne uzasadnienie podjęcia takiej decyzji.

Komisja może kontynuować procedurę i dokonać płatności pośredniej w części, jeżeli część sprawozdań lub wyników zostało przesłanych niezgodnie z wymogami lub też zostały zaakceptowane częściowo lub warunkowo. Sprawozdania i rezultaty wymagane za dany okres sprawozdawczy, przedłożone z opóźnieniem, będą oceniane wraz ze sprawozdaniami i wynikami następnego okresu sprawozdawczego.

Na zakończenie realizacji projektu KE może zdecydować o niedokonaniu płatności danej kwoty dofinansowania, przy czym jest ona zobowiązana do przesłania pisemnego powiadomienia o tym fakcie w terminie jednego miesiąca od nieotrzymania sprawozdania, świadectwa kontroli sprawozdań finansowych lub innego rezultatu projektu.

Komisja pisemnie, wraz z uzasadnieniem, poinformuje koordynatora o wysokości kwoty płatności końcowej. W przypadku, jeżeli koordynator nie zgadza się z informacją przedstawioną przez KE, może w ciągu dwóch miesięcy od daty jej otrzymania przedstawić swoje zastrzeżenia Komisji. Jeżeli koordynator w ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania uzasadnienia nie przedstawi Komisji swoich zastrzeżeń, to po upływie tego terminu żadne wyjaśnienia nie zostaną już uwzględnione i uznaje się, że konsorcjum zgadza się z decyzją Komisji.

Komisja w ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania wyjaśnień koordynatora ustosunkuje się do nich pisemnie. Procedura ta nie narusza prawa beneficjenta do zaskarżenia decyzji Komisji.

Odsetki od opóźnionej płatności

Jeżeli w momencie upływu terminu zatwierdzenia sprawozdań i dokonania płatności, nie wystąpiły okoliczności dla rozpoczęcia procedury wstrzymania płatności, Komisja zobowiązana jest wypłacić odsetki za opóźnienie płatności. Wartość odsetek odpowiada odsetkom stosowanym przez Europejski Bank Centralny dla kredytu refinansowanego w EUR, powiększonego o 3,5 punktu procentowego. Zasady naliczania odsetek opisane są w art. 5.5 Aneksu II do Umowy Grantowej.

Należy zauważyć, że jest to istotna zmiana w porównaniu z poprzednimi programami ramowymi, kiedy to beneficjenci mogli wprawdzie wezwać Komisję do zapłacenia odsetek z tytułu opóźnionej płatności, ale według naszych informacji sporadycznie korzystali z tej możliwości. Obecnie to Komisja ma obowiązek wypłacić takie odsetki bez wezwania beneficjenta. Procedura naliczania odsetek nie dotyczy jednak beneficjentów będących podmiotami publicznymi.

